

Апел стручњака: не продавати „Телеком”

Земља која је изнедрила Пупина и Теслу не сме да дигне руке од области информационо-комуникационих технологија

Проф. др Јасмина Вујић*

Иницијативни одбор „Телеком је наш” доставио је ове недеље Влади Републике Србије и министарствима отворено писмо против продаје „Телекома Србија” које је потписало 210 врхунских међународно признаних стручњака у релевантним областима из Србије и 11 земаља у свету, укључујући САД, Канаду, Аустралију, Јужноафричку Републику, Уједињене Арапске Емирате и неколико европских држава. Међу потписницима је 129 доктора наука, укључујући 24 академика и 60 професора универзитета, 23 магистара наука и мастера, 57 инжењера, економиста, правника, адвоката и новинара. Готово половина потписника је из наше научнотражачке дијаспоре. Међу потписницима су и неколико бивших министара и помоћника министара из Србије и Републике Српске, декани електротехничких факултета у Београду и Бањалуци, председник Академије инжењерских наука Србије, као и потпредседник Академије наука и умјетности Републике Српске, некадашње судије Савезног уставног суда...

Као и 2010. године, кад је слично отворено писмо предато тадашњој министарки за телекомуникације Јасни Матић, желимо поново да изразимо своју забринутост због одлуке владе да прода „Телеком Србија” која, према нашим информацијама, поново није била пропраћена неопходном анализом и адекватним образложењем. Није јасно по ком основу наша власт, после свега што се догодило од 2001. године, још верује да ће даља брутална приватизација и „либерализација тржишта” донети бољитак Србији, кад наша претходна искуства и искуства других земаља показују супротно. Продаја или приватизација „Телекома Србија”, или неког његовог дела, и генерално инфраструктуре коју је градила држава, направиле народу Србије непроцењиву и ненадодиву штету. Према подацима из априлског истраживања јавног мњења, слично мисли и више од 65 одсто грађана Србије.

Према информацијама објављеним недавно, словеначка влада је одлучила 16. јуна да не прода свој „Телеком”

када се сазнало да је требало да буде продат по дупло нижој цени од (сакривене) праве вредности од 1,671 милијарду евра и да је једини купац британски фонд „Синвен” у ствари пуки посредник за „Дојче телеком”. Изгледа да се сличан сценарио одвија у Србији, где још нисмо чули висину процене коју је компанија „Лазард” урадила, а министар Вујовић помиње број од 1,5 милијарди евра за продају 100 одсто „Телекома”, што је скоро истоветно са 1,4 милијарде евра које су тражене за 51 проценат „Телекома” 2010. године!

Док се земље у транзицији присиљавају да продају своје ИТ компаније, велике и богате државе су генерално задржале проценте својих оператора (Норвешка, Немачка, Британија, Француска, Шведска...) који укључују и велики број откупљених оператора мањих, сиромашних земаља, те још могу да контролишу своју телекомуникациону инфраструктуру и приходе које доносе.

Као стручњаци упознати са ситуацијом у области телекомуникација не само у Србији него и у свету, нарочито смо забринути за будућност информационо-комуникационе индустрије и истраживачког развоја, као и образовања будућих генерација у овој области. Будућност електротехничких и електронских факултета у Србији и Републици Српској била би доведена у питање продајом „Телеком Србија”. Ови факултети су признати и познати у свету, укључујући и САД, одакле долази и највећи број потписника отвореног писма.

У случају продаје страном компанији, заштита тајности телекомуникационог саобраћаја и национална безбедност биће препуштени странцима, с могућностима комплетног надзора и праћења веза војске и полиције, државне управе, предузећа и грађана. Врло је могуће да и медијски садржаји промовисани од иностраних власника буду супротстављени интересима државе Србије и њених грађана.

Због свега наведеног у отвореном писму апелујемо на Владу Републике Србије да одговорно преиспита своју намеру да прода „Телеком Србија”, анализирајући искуства других земаља и све могуће последице по привреду, економију, образовање и развој земље. Предлажемо да се одмах обустави процес продаје и пређе на реорганизацију „Телеком Србија”, уколико постоје проблеми у његовој ефикасној организацији.

Потписници отвореног писма стоје на располагању да помогну стручним саветима и својим међународним искуством. У групи су професори са најбољих универзитета у свету, стручњаци који раде у истраживачким лабораторијама или телекомуникационим компанијама у Силицијумској долини, од којих су многи власници патената у области телекомуникација и развојних софтверских програма, аутори уџбеника и књига, као и власници компанија. Много наших младих стручњака радо би се вратило у земљу и помогло домаћем развоју ове изузетно профитабилне области.

Шта би рекли Пупин и Тесла на тврдње да Срби не могу да савладају нове технологије, да не могу ефикасно да управљају јавним добром и да им зато треба одузети „Телеком”?!

*У име Иницијативног одбора „Телеком је наш”

Селфи

Деана Димићријевић*

Прошла 2014. проглашена је годишном „селфи” фотографија. Уколико на „Инстаграму” у овом тренутку укуцате „селфи”, појавиће вам се више од двеста деведесет милиона фотографија, а ако за два сата поновите претрагу – број ће се увећати чак за педесет хиљада.

„Селфи” се најчешће карактерише као вид нарцизма и таштини, посебно код особа које на друштвеним профилима објављују и по неколико слика дневно. Истраживања у Британији су показала да чак 87 одсто жена барем једном недељно направи „селфи” фотографију, док је четвртина испитаних изјавила да је никада не објављује пре дораве у понуђеним филтерима на телефону. У модерној психологији нарцисоидност се дефинише као екстремна себичност и велика потреба за дивљењем, која карактерише одређени тип личности и сматрана је безбедном.

Међутим, из перспективе психоанализе нарцисоидност означава себичност која произилази из пропуста да разликујемо себе од остатка свог окружења. После многобројних истраживања, Универзитет у Џорџији објавио је три психолошка разлога која стоје иза ове модерне потребе. На првом месту то је самодивљење, као врста претенциозности, други разлог је потреба за друштвеном интеракцијом, а на трећем месту је уметничко изражавање. Истраживања су такође показала да међу данашњим студентима има 58 одсто више нарциса него што је забележено у 1982. години.

Корисници „селфија” самопоуздање подижу негујући нарцизам, што им савремена технологија омогућује на сваком кораку. Потреба да вас други коментаришу и „лажују” можда у почетку делује безазлено. Временом ова навика постаје егоизам и сујету, стварајући зависност од пажње. Када су дуго ван „догађања” на друштвеним мрежама корисници почињу да осећају анксиозност и нелагоду, коју морају да надоместе поновним истицањем себе. Окружени примерима познатих личности, млади добијају потврду да на модеран и прихватљив начин учествују у друштвеном животу. Заборавља се да је познатима самопромоција део посла

Парадокс овог савременог егзибиционизма садржан је у чињеници да људи улажу више времена у себе, а имају све мање идентитета и аутентичности

и да они добијају заузврат вишеструку корист, док млади широм света троше безброј сати на нешто што ће можда бити актуелно свега пола сата. Психолози напомињу и да константно посматрање фотографија познатих и њиховог стила живота може чак створити и осећај инфериорности.

Парадокс овог савременог егзибиционизма је садржан у чињеници да људи улажу више времена у себе, а имају све мање идентитета и аутентичности. Спремање за фотографирање, бирање адекватног осветљења, провлачење фотографије кроз филтере, затим њено постављање на различите платформе уз адекватан опис захтева доста залудног времена, које не доприноси личности ни на који начин осим и искључиво површно. Све „селфи” фотографије личе једна на другу. Чак и остатак фотографија код већине корисника друштвених мрежа имају сличну тематику, то су слике кафе, пића, јела, па-

тика, наруквица, лака за ноке, одевних комбинација, сатова или волана аутомобила. Нема израженог мишљења, нема става, све саме безвредне копије. Материјализам без душе.

Генерације после 1980. године су уз глобализацију и друштвене мреже формирале свој идентитет највише под утицајем Запада. Тако се данас омладина из било ког дела света међусобно много мање разликује него што су се разликовале старије генерације, које су великим делом биле слесенске искључиво у оквиру нација у којима су живеле. Данас је учешће на друштвеним мрежама неминовно, али треба пажљиво размислити о разлозима иза сваке објаве која се прави. Сачувати идентитет, остати „свој” требало би да буде најважнији задатак свакој младој особи која бар мало жели да поклони овом свету нешто ново.

*Дипл. филолог

МЕЂУ НАМА

„Орлићи” заслужили бољи дочек

Колико сам био искрено одушевљен успехом наших младих фудбалера на Новом Зеланду, толико сам огорчен свим оним што се дешавало на и око „балкона”. Нећу да се „мешам” у „политику”, јер су сви који су се уплели, делом или говором или објашњавањем, како би се забранило појављивање појединих функционера довољно су показали да им је „политика” увек и испред истине. Желим само да кажем да су ти млади људи заслужили лепшу, бољу и професионалнију прославу од оног неуро склепаног изласка – првих и то златних фудбалера у историји „балкона”. Каква је то „фешта” могла да буде и како се то све јадно завршило. Прваци света заслужују и „прваке света” међу организаторима, сценаристима, редитељима, музичарима, водитељима – а све је остало на крајње аматерском нивоу. Има толико писаца, музичара, глумца, редитеља, песника, сликара који воле и прате фудбал и само их је требало позвати. Да се и ту није „уплела политика”, или „боје дресова”? Ја сам, иначе, навијач „Црвене звезде” и због оваквих и сличних догађаја већ 25 година не идем на утакмице. Ако су некадашњи „Чилеанци” били „узор и идеја водиља”, требало је неког од њих позвати да дође и поздравни ове сјајне момке. Имамо живе освајаче фудбалских, кошаркашких и других медаља, који би се сигурно одазвали на позив да се поја-

ве. И каква би то част била за те младе људе – шампионе дочекују спортисти шампиони. Ја бих позвао и једног Новака Ђоковића, и сигуран сам да би он, а и многи други, послао видео-честитку. Могли смо да покажемо и медаље из Монтевидеа, са олимпијада у Лондону, Хелсинкију, Риму, или са неких других такмичења. Да не говорим какав је „филм” могао да се монтира и да се „врти” на великом платну испред и изнад балкона. Ако поштујемо успех ових младих људи, зар није неко могао да за сваког од њих напише по једну пригодну реченицу. Зар овакав успех није био шанса да се представе и неки други млади спортисти који су освојили медаље, титуле признања, на пример млади ватерполисти који су тријумфовали у Бакуу. Колико сам видео касније, они су се са фудбалерима појавили на прослави у Новом Саду. Али, то су наша посла. Хајде да променимо начин организације и критеријуме. Не због спортиста, јер они освајају и освајаје медаље и без свечаних дочека, већ због нас, да се не брукамо.

Никола Нешковић,
Београд

Србија може боље

Да Србија може боље, увек су ме уверавали обични и скромни људи: То се односи и на такозване мале или обичне општине, које су мање-више далеко од очију наших „развијених стратега”. Таква је и сиромашна општина Брус, ко-

јој је у предизборним кампањама свашта најављивано, а највише изградња гондоле Брзеће – врхови Копаоника, да би после избора свака иницијатива по овом питању из волшебних разлога утихнула. А Брзеће, на идеалној надморској висини од 1.100 метара, није никакво дивље викенд насеље. Има квалитетну воду, регулисану канализацију, пречишћава отпадне воде, али нема шансу да постане наш Сент Мориц. Зашто? У таквој једној општини, у служби катастра љубазни службеници на најбржи могући начин вам заврше и најкомпличкованије документе, у локалној пошти вам не баце кроз шалтер уплатницу са чувеним: „попуните сами”, већ вам љубазна службеница сама испуни уплатницу, а приликом овере преписа код господина Миљојка Стојића у општини Брус сазнаете да вас то ништа не кошта! У то сам се уверио безброј пута долазећи службено из Београда да завршим одговарајући посао. Циљ мог писма је да скренем пажњу да Србија има потенцијал за брзо претварање у ефикасну државу, али да мора да се фокусира на енергију и жељу такозваних малих и запостављених, а када се пробуди та енергија резултат мора доћи. Доказ за то је наша млада фудбалска репрезентација, а она је само део нашег народа који је кроз историју опстао упркос свим изазовима и немаштини, али захваљујући енергији обичних људи. Како пробудити ту енергију, мислим да није питање за милион долара.

Милан Шебаљ,
дипл. ек., Београд

У Норвешку интерниране похашпшене патриоте

Током посете премијера Александра Вучића Норвешкој, 7. јуна 2015, Први програм РТС-а је два пута емитовао вест да је господин Вучић положио венца на споменик „Југословенских ратних заробљеника” у тој нама пријатељској земљи. То нису били ратни заробљеници, него похашпени патриоти, партизани, један официр југословенске војске, илегалци (комунисти и скојевци), сви махом из Србије, учесници у почетним акцијама против окупатора. Нацисти су на окупираној норвешкој територији изградиле концентрациони логор Тромзен, за смештај интернираца. Неки од преживелих из Прокупља, на јавним трибинама 1945. и 1946. говорили су о том логору и судбини наших људи. Чак је и више представа у локалном позоришту и соколани било посвећено њима. Бата Стефановић, рођени брат моје снахе, сместио је штампарију КПЈ у очевој кући, којом је руководио. Његов отац је имао надимак Призренац. Крајем лета 1941. неко је Бату провалио, па га је квислиншка полиција ухапсила и предала Гестапу. Када су обезбедили довољан број похашпшених, интернирали су их у наведени логор. На бродском делу превоза за Норвешку, Бата је убијен и бачен у море, јер нацисти нису хтели да у логору имају „бандита буџију”. Након ослобођења, његово име је уклесано на споменику у подножју Хисара у Прокупљу, заједно с осталим жртвама из града.

Милутин Г. Стојановић,
пензионер, Београд

Редакција задржава право на скраћење и опрему свих објављених прилога. Рукописи се не враћају. Текстове шаљите на адресу: ПОЛИТИКА (Међу нама) Македонска 29 11103 Београд или електронским путем на адресу: medjunama@politika.rs